

هفته گذشته رژیم صهیونیستی شاهد سلسله تحولات امنیتی ناگواری در سرزمین‌های اشغالی بود

تمرین پایان اسرائیل

یک سوال از وندی شرمن، معاون وزیر خارجه آمریکا: دقیقاً ژئوپلیتیک منطقه چه تغییری کرده است؟

پناهگاه‌های زیرزمینی می‌دویدند. نخستین خبرهایی که از سوی نهاد‌های رسمی رژیم صهیونیستی منتشر شد ادعا می‌کرد یک موشک پدافند هوایی ارتش سوریه پس از رهگیری جنگنده‌های این رژیم، شلیک شده و وارد سرزمین‌های اشغالی شده است. صهیونیست‌ها همچنین اعلام کردند برای تلافی این اقدام، پایگاه الضمیر را که موشک از آن پرتاب شده بود مورد هدف قرار دادند. این ادعا در حالی صورت گرفت که پیش از حمله موشکی به دیمونا هیچ حمله‌ای به سوریه گزارش نشده بود که در پی آن ارتش سوریه بخواهد جنگنده‌های رژیم صهیونیستی را ساقط کند. تقریباً در تمامی حملات پیشین یا به دلیل برخورد موشک‌های رژیم صهیونیستی به هدف و یا به دلیل فعال شدن سامانه‌های موشکی ارتش سوریه، حملات به سرعت راهی فضای مجازی و رسانه‌ها می‌شدند. بامداد پنجشنبه اما در سکوت حکم فرما بر دمشق و جنوب سوریه، صهیونیست‌ها مدعی حمله به این کشور شده بودند. پس از بیانیه صهیونیست‌ها که چند ساعت پس از حمله موشکی به دیمونا صادر شده بود، سوریه نیز در بیانیه‌ای سعی کرد به نوعی ادعای تل آویو را تایید کند. دمشق در بیانیه خود آورده بود

سعید مهدی طالبی

روزنامه‌نگار

اواخر هفته گذشته راکتور هسته‌ای دیمونا که برای سال‌ها باعث دلهره مردم و دولت‌های منطقه شده بود، دولت و ساکنان سرزمین‌های اشغالی را در وحشت فروبرد. بامداد پنجشنبه ناگهان تصاویری از انفجار و شنیده شدن صدای آژیر خطر در شهرهای رژیم صهیونیستی فضای مجازی و رسانه‌ها را پر کرد. خبرهای اولیه حاکی از حمله موشکی به تاسیسات هسته‌ای به شدت حفاظت شده دیمونا بود. همزمان با برجسته شدن حمله به دیمونا، اما صدای آژیرهای خطر در دیگر مناطق اشغالی نیز متوقف نمی‌شدند. مساله‌ای که نشان می‌داد احتمالاً موشک مهاجمی که به سمت دیمونا رفته، تنها قدم در مسیر نگذاشته است. در همین حال که مردم کره زمین در روز یا شب با هیجان زگی مطالب مرتبط با این حمله را می‌خواندند، در سرزمین‌های اشغالی وضعیت ترجیح دادن «فرار بر فرار» حکم فرما بود و صهیونیست‌ها به سمت

آیا داشتن سلاح هسته‌ای

به معنای داشتن فناوری روزآمد هسته‌ای است؟

می‌سازند و هنوز نتوانسته‌اند به‌طور کامل به فناوری هسته‌ای چنددهه پیش کانادا دست یابند. اگر مملکت پیشرفته‌تری فناوری هسته‌ای را موضوع گمراه کننده «داشتن سلاح هسته‌ای» بدانیم، باید به غلط فناوری هندی را جلوتر از کانادا بدانیم که اینگونه نیست. برزیل و آرژانتین نیز از دهه ۱۹۷۰ توانایی غنی سازی صنعتی داشته‌اند و فناوری هسته‌ای پیشرفته‌ای برخوردارند. آرژانتینی‌ها یکی از طرف‌های اصلی قرار داد عربستان برای توسعه برنامه هسته‌ای این کشور هستند. تقریباً تمام کشورهای این حوزه فناوری پیشرفته هسته‌ای برخوردارند مانند ژاپن، کره جنوبی، آلمان، ایتالیا، برزیل و آرژانتین قابلیت ساخت سلاح هسته‌ای را دارند و حتی برخی از کشورهای دیگر که از فناوری جامع هسته‌ای برخوردار نیستند مانند سوئیس، آفریقای جنوبی و ده‌ها کشور دیگر در جهان می‌توانند به سمت ساخت سلاح هسته‌ای بروند. پس کشوری که دارای سلاح هسته‌ای باشد قابلیت‌هایی در فناوری هسته‌ای دارد اما الزاماً این قابلیت‌ها جامع نبوده و حتی از گستردگی زیادی نیز برخوردار نیستند. رژیم صهیونیستی نیز از این مساله بجز می‌برد. این رژیم دارای سلاح‌های هسته‌ای است، اما در این فناوری روزآمد نیست. صهیونیست‌ها گرچه با تمرکز در برخی از حوزه‌ها مانند الکترونیک و رادار به پیشرفت رسیده‌اند، اما محدودیت‌هایی که داشته‌اند باعث شده رشد تل آویو در برخی حوزه‌ها تک بعدی باقی بماند. رژیم صهیونیستی فناوری هسته‌ای چندان پیشرفته‌ای در اختیار ندارد و تاسیسات قدیمی و فرسوده آن در نقطه‌ای محدود متمرکز شده است.

در حالتی عامیانه این گونه برداشت می‌شود که هر رژیم و یا کشوری که دارای سلاح هسته‌ای باشد از فناوری هسته‌ای پیشرفته‌ای نیز بهره می‌برد. بر مبنای این فرض عده‌ای معتقدند رژیم صهیونیستی دارای فناوری هسته‌ای پیشرفته‌ای است. اگر این فرض غلط را بپذیریم، باید بگوییم فناوری هسته‌ای کره جنوبی که در تاسیسات هسته‌ای «البرکه» در امارات ۴ راکتور آب‌سبک ۱۴۰۰ مگاواتی احداث کرده، دارای فناوری هسته‌ای پایین‌تری نسبت به پاکستان است؛ زیرا این کشور سلاح هسته‌ای ساخته، اما کره جنوبی این سلاح را در اختیار ندارد. مثال دیگر مقایسه فناوری هسته‌ای کانادا با هند است. یکی از معروف‌ترین راکتورهای هسته‌ای جهان راکتورهای آب‌سنگین سری کاندو (CANDU reactor) هستند. واژه‌ای که کوتاه شده عبارت اورانیوم دوتریم کاندابی است. این مدل از راکتورهای آب‌سنگین در بین هسته‌های ۱۹۵۰ و ۱۹۶۰ توسط کانادا طراحی شد و پس از آن به کشورهای زیادی مانند هند، پاکستان، چین، آرژانتین، کره جنوبی و رومانی صادر شد. هندی‌ها یکی از نخستین آزمایشگاه‌شان در زمینه تولید سلاح هسته‌ای را به کمک یکی از راکتورهای کاندو در سال ۱۹۷۴ انجام دادند. هند پس از این آزمایش نشان داد قادر به تولید سلاح هسته‌ای است، اما به‌طور رسمی دهلی نو در سال ۱۹۹۸ سلاح هسته‌ای خود را آزمایش کرد. با این حال به نظر نمی‌رسد هندی‌ها امروزه نیز قادر به رقابت با فناوری هسته‌ای چند دهه پیش کانادا باشند و همچنین از طریق قرارداد با شرکت‌های بین‌المللی نیروگاه‌های هسته‌ای خود را

محدودیت فناوری هسته‌ای رژیم صهیونیستی

رژیم صهیونیستی و فرانسه در سوم اکتبر ۱۹۵۷ قرارداد محرمانه برای ساخت یک راکتور هسته‌ای آب‌سنگین امضا کردند. محلی که برای احداث این راکتور پیش‌بینی شده بود در حاشیه شهر دیمونا و در صحرائی نقب قرار داشت. مذاکرات اصلی را از سوی رژیم صهیونیستی شیون پز یکی از مدیران کل وزارت دفاع برعهده داشت که بعدها وزیر خارجه، نخست‌وزیر و رئیس‌جمهور نیز شد. فرانسوی‌ها از سال ۱۹۵۸ ساخت راکتور را آغاز کرده و در سال ۱۹۶۳ آن را به پایان رساندند. در دوران ساخت این راکتور ۲۵۰۰ شهروند فرانسوی در شهر دیمونا زندگی می‌کردند که مشغول کار در این تاسیسات بودند. براساس قرارداد اولیه راکتور دیمونا باید توانی معادل ۲۴ مگاوات می‌داشت اما هنگام آغاز فعالیت توانی برابر با ۴۰ مگاوات داشت. این توان به معنای به‌دست آمدن سالانه ۸ کیلوگرم پلوتونیوم بود که برای ساخت یک بمب هسته‌ای کفایت می‌کرد. برخی شواهد نشان می‌دهد که توان راکتور دیمونا در دهه ۱۹۷۰ به ۷۰ مگاوات افزایش یافته و می‌توانست سالانه ۲۵ کیلوگرم پلوتونیوم تولید کند. مردخای وائونوفردی که در سال ۱۹۸۶ برنامه هسته‌ای نظامی رژیم صهیونیستی را افشا کرد، توان راکتور را در آن زمان ۱۵۰ مگاوات دانسته است. این به معنای تولید سالانه ۴۰ کیلوگرم پلوتونیوم است که با آن می‌توان پنج بمب هسته‌ای ساخت. باید توجه داشت که برخی از این آمارها قابل تایید نیستند؛ زیرا تاسیسات هسته‌ای دیمونا به شدت حفاظت شده و سری هستند. تعداد کمی از مسئولان ارشد صهیونیست می‌توانند به تاسیسات وارد و از جزئیات فعالیت‌های آن باخبر شوند. در ابتدای ساخت دیمونا حتی صهیونیست‌ها و فرانسوی‌ها سعی کردند همکاری خود را به دور از چشم آمریکا انجام دهند، اما به‌ر حال واشنگتن موفق به کشف تاسیسات شد. فرانسوی‌ها برای ساخت سلاح هسته‌ای در برابر پول همه چیز به صهیونیست‌ها دادند. شرکت‌های فرانسوی به‌جز ساخت راکتور دیمونا، کارخانه جداسازی و فرآوری مواد هسته‌ای، آزمایشگاه هسته‌ای را که برای آزمایش‌های سلاح هسته‌ای کاربرد داشت برای رژیم صهیونیستی فراهم کردند. شرکت‌های فرانسوی سازنده موشک نیز فناوری موشک بالستیک جریکو-۱ را به صهیونیست‌ها فروختند. تل آویو تقریباً تمام برنامه هسته‌ای خود را از طریق واردات تامین کرده و هم‌اکنون نیز تا حد زیادی وابسته به تاسیسات قدیمی ساخته شده توسط فرانسوی‌هاست. این وابستگی به اندازه‌ای زیاد است که رژیم صهیونیستی نمی‌تواند راکتور کم‌توان دیمونا را خاموش کند. عمر راکتور دیمونا که از سال ۱۹۶۳ راه‌اندازی شده ۵۰ سال بوده اما هم‌اکنون این

پیامدهای حمله به دیمونا

لایه برد بلند شامل موشک‌های اروا (پیکان) است که برای درگیری با موشک‌های دوربرد استفاده می‌شوند. لایه برد متوسط یا لایه میانی شامل موشک‌های ختس است که برای موشک‌های میان‌برد مورد استفاده قرار می‌گیرند. لایه کوتاه‌برد و پایانی نیز سامانه گنبد آهنین است که برای هدف قرار دادن راکت‌ها و پرتابه‌های کوچک و کوتاه‌برد اختصاص دارد. این سه سامانه به‌صورت مستقل طراحی شده و قابلیت هماهنگ شدن با یکدیگر را نیز دارند. به‌عنوان مثال اگر موشک‌های اروا نتوانند اهداف برد بلند را در ارتفاع بالا بزنند، سامانه ختس در ارتفاع میانی با آنها درگیری می‌شود و اگر نتوانست، در لایه پایینی وظیفه به گنبد آهنین سپرده خواهد شد. در قضیه شلیک موشک به دیمونا، هرچه لایه موشکی وجود داشت، ناکام ماند. همچنین فارغ از بحث لایه‌های سپر موشکی، در طول ۲۲۵ کیلومتر تا رسیدن به دیمونا سامانه‌های پدافندی متعددی بر روی زمین وجود داشته‌اند، با وجود تعدد سامانه‌ها اما هیچ کدام توفیقی در رهگیری موشک مهاجم ندانسته‌اند. حال صهیونیست‌های ساکن در سرزمین‌های اشغالی می‌دانند که حضور نیروهای مقاومت لبنان و سوریه در جبهه شمالی سرزمین‌های اشغالی وجود و وجوده‌ها را از موشک و ده‌ها هزار راکت دقیق در دست آنان چه معنایی می‌تواند برای آنها داشته باشد.

۲- به صدا در آمدن ازیر سراسری در سرزمین‌های اشغالی

برخی منابع در زمان پخش اخبار حمله به دیمونا اعلام کردند در مناطقی با فاصله ۸۰ کیلومتری دیمونا نیز آژیرهای خطر به صدا درآمده است. این موضوع می‌تواند چند دلیل داشته باشد. نخستین مساله فراتر بودن ابعاد حمله پنجشنبه از حمله به دیمونا است. به این معنا که هم‌زمان با شلیک موشک به سمت دیمونا موشک‌هایی نیز به نواحی دیگر شلیک شده‌اند تا ضمن ایجاد ناامنی در این مناطق باعث پرت شدن حواس سامانه‌های پدافندی از موشک اصلی شوند که به سمت دیمونا شلیک شده است. همچنین یک احتمال دیگر فعال شدن سامانه‌های پدافند هوایی در بین مسیری است که موشک برای رسیدن به دیمونا طی کرده است. در این حالت نیز آژیر خطر شهرهای بین‌مسیر به صدا درآمده و موشک‌های پدافندی نیز به سمت موشک مهاجم شلیک شده‌اند. نکته اصلی که فارغ از این احتمالات وجود دارد، به صدا در آمدن آژیرهای در بخش‌های وسیعی از سرزمین‌های اشغالی است. به صدا آمدن غیرمنتظره آژیرها با شدن پناهگاه‌های زیرزمینی نشان دهنده میزان آسانی و سادگی زیر و رو کردن سرزمین‌های اشغالی در صورت وقوع درگیری است. با شلیک موشک به سمت دیمونا تقریباً با به صدا در آمدن آژیر سراسری، ترس به مناطق گسترده‌ای از رژیم صهیونیستی تزریق شده است.

۱- تضعیف شدید عمق راهبردی

رسیدن موشک به منطقه‌ای مانند دیمونا به معنای رسیدن به انتهای عمق راهبردی سرزمین‌های اشغالی است. رسیدن این موشک یعنی قطعاً تمامی شهرها و شهرک‌های صهیونیست‌نشین در معرض حملات موشکی خواهند بود.

۲- فرسایش آرامش روانی ناشی از سامانه‌های ضد موشکی

رژیم صهیونیستی با کمک آمریکا چندین لایه دفاع موشکی پدید آورده است که می‌توانند به‌صورت هماهنگ و جداگانه با موشک‌ها و پرتابه‌های هوایی درگیر شوند.

درس ژئوپلیتیک برای وندی شرمن

متفاوت خواهد بود زیرا ژئوپلیتیک منطقه تغییر کرده است. دستاویز افرادی مانند شرمن برای بیان تغییرات ژئوپلیتیک در غرب آسیا و حتی شمال آفریقا، توافقات سازش میان رژیم صهیونیستی با کشورهای منطقه مانند امارات، بحرین و سودان است. واشنگتن عقیده دارد این توافقات ژئوپلیتیک منطقه را به زیان ایران تغییر داده‌اند؛ موضوعی که توسط مقامات عالی‌رتبه ایران و مقاومت لبنان نیز به‌صراحت رد شده‌اند. هدف قرار گرفتن توامان صهیونیست‌ها و آمریکایی‌ها در عراق، هدف‌گیری نظامیان آمریکایی در سوریه و پس از آن عملیات‌های متعدد در فلسطین اشغالی نشان داد چگونه می‌تواند در مدت کمتر از ۱۰ روز کلبه این خط فرضی را که برای دفاع از تل آویو تدارک دیده شده‌اند تا خود این شهر و استان‌های دیگر رژیم صهیونیستی به لرزه درآورد. وندی شرمن نشان داد فهم درستی از ژئوپلیتیک به شکل معمول آن ندارد. او اگر می‌خواهد ژئوپلیتیک را بهتر درک کند باید واحدهای دانشگاهی لرزه‌نگاری را بخواند تا بتواند معنای گسل ایجاد شده در منطقه را که به سمت داخل سرزمین‌های اشغالی کشیده شده است، درک کند.